HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI FUNCȚIEI PUBLICE A UNIUNII EUROPENE (Camera a treia)

20 iunie 2012 *

„Funcție publică — Concurs general — Decizie a comisiei de evaluare din cadrul concursului de neadmitere a participării la probele de evaluare — Căi de atac — Acțiune în justiție introdusă fără a aștepta decizia cu privire la reclamația administrativă — Admisibilitate — Condiții specifice de admitere la concurs — Experiență profesională cerută”

În cauza F-66/11,

având ca obiect o acțiune introdusă în temeiul articolului 270 TFUE, aplicabil Tratatului CEEA în temeiul articolului 106a,

Alma Yael Cristina, cu domiciliul în Bruxelles (Belgia), reprezentată de S. Rodrigues, de A. Blot și de C. Bernard-Glanz, avocați,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată inițial de B. Eggers și de P. Pecho, ulterior de B. Eggers, în calitate de agenți,

pârâtă,

TRIBUNALUL FUNCȚIEI PUBLICE (Camera a treia),

compus din domnii S. Van Raepenbusch, președinte, R. Barents și K. Bradley (raportor), judecători,

grefier: doamna X. Lopez Bancalari, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 29 februarie 2012,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin cererea introductivă primită la grefa Tribunalului la 12 iulie 2011, doamna Cristina a introdus prezenta acțiune având ca obiect, pe de o parte, anularea deciziei comisiei de evaluare din cadrul concursului general EPSO/AST/111/10 de a nu îi admite participarea la probele de evaluare din concursul menționat și, pe de altă parte, obligarea Comisiei Europene la repararea prejudiciului pe care l-ar fi suferit ca urmare a acestei decizii.

* Limba de procedură: franceza.

Cadrul juridic

2 Articolul 90 alineatul (2) din Statutul funcționarilor Uniunii Europene (denumit în continuare „statutul”) prevede:

„Orice persoană căreia i se aplică prezentul statut poate adresa autorității împuternicite să facă numiri o reclamație împotriva unui act care o lezează, indiferent dacă autoritatea menționată anterior a adoptat o decizie sau dacă nu a adoptat o măsură impusă de statut. Reclamația trebuie depusă în termen de trei luni. [...]”

3 Articolul 91 alineatul (2) din statut este redactat astfel:

„O acțiune introdusă la Curtea de Justiție a Comunităților Europene nu poate fi admisă decât în cazul în care:

— a fost depusă în prealabil o reclamație pe lângă autoritatea împuternicită să facă numiri, în sensul articolului 90 alineatul (2) și la termenul prevăzut în acesta, iar

— reclamația respectivă a fost respinsă printr-o decizie expresă sau implicită.”

4 Articolul 2 din anexa III la statut, privind procedura de concurs menționată la articolul 29 din statut, prevede:

„Candidații trebuie să completeze un formular stabilit de autoritatea împuternicită să facă numiri.

Acestora li se poate cere să furnizeze orice document sau informații suplimentare.”

5 La 17 noiembrie 2010, Oficiul European de Selecție a Personalului (EPSO) a publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* anunțul de concurs general EPSO/AST/111/10 pentru constituirea unei rezerve de recrutare de asistenți de gradul AST 1 în domeniul secretariatului (JO C 312 A, p. 1, denumit în continuare „anunțul de concurs”).

6 Titlul II din anunțul de concurs, intitulat „Natura atribuțiilor”, era redactat astfel:

„Natura și nivelul atribuțiilor care trebuie exercitate presupun executarea următoarelor sarcini:

— organizarea și coordonarea reuniunilor, inclusiv alcătuirea dosarelor și a documentelor de lucru;

— primirea, filtrarea și tratarea apelurilor telefonice, tratarea corespondenței și comunicarea informațiilor generale interlocutorilor telefonici;

— gestionarea adreselor [e-mail] și a adreselor funcționale;

— gestionarea agendelor, supervizarea calendarului termenelor, asigurarea respectării termenelor;

— furnizarea de sprijin administrativ general, în special pentru gestionarea documentelor (primire, tratare, urmărire și clasificare a documentelor și a corespondenței);

— pregătirea și gestionarea misiunilor, gestionarea absențelor;

— prezentarea și verificarea documentelor (așezare în pagină, formatare, tabele);

— redactare (nivel secretariat) a proiectelor de note, a scrisorilor, a dărilor de seamă;

— alte lucrări administrative diverse de secretariat legate de gestionarea dosarelor și de căutarea de informații, care necesită în special utilizarea tehnologiilor informației;

— în serviciile de traducere: primirea, gestionarea și tratarea cererilor de traducere și în special pregătirea, tratarea și finalizarea documentelor, în principal cu ajutorul unui program de traducere, alimentarea și actualizarea memoriilor de traducere, precum și lucrări de dactilografie, de așezare în pagină și de formatare;

[...]"

7 Condițiile specifice de admitere la concurs, definite la punctul 2 din titlul III din anunțul de concurs, prevedeau că, în ceea ce privește diploma, candidații trebuiau să aibă fie un nivel de studii superioare absolvite cu diplomă, relevante pentru natura atribuțiilor [punctul III.2.1 litera (a)], fie un nivel de studii secundare absolvite cu o diplomă care oferă acces la învățământul superior, urmate de o experiență profesională de cel puțin trei ani, relevantă pentru natura atribuțiilor [punctul III.2.1 litera (b)].

8 Titlul IV punctul 1 din anunțul de concurs menționa că vor fi invitați la testele de acces numai candidații care au declarat, la înscrierea electronică, că îndeplinesc condițiile generale și specifice cuprinse în titlul III din anunțul de concurs.

9 Titlul V punctul 1 din anunțul de concurs arăta că vor fi admiși să participe la probele de evaluare candidații care au obținut unul dintre cele mai mari punctaje și de asemenea minimul necesar la testele de acces, dar care în același timp, având în vedere declarațiile cuprinse în înscrierea electronică, îndeplinesc condițiile de admitere generale și specifice care figurează în titlul III din anunțul de concurs.

10 Aceeași dispoziție preciza că admiterea participării la probele de evaluare va fi confirmată sub rezerva verificării ulterioare a pieselor justificative anexate la dosarul fiecărui candidat.

11 Titlul VII punctul 2 din anunțul de concurs prevedea că acei candidați admiși la probele de evaluare vor fi invitați să transmită un dosar de candidatură complet (actul de candidatură electronic semnat și documente justificative).

12 În anunțul de concurs figura de asemenea, într-un chenar și cu caractere aldine, mențiunea introductivă următoare:

„Înainte de a vă depune candidatura, trebuie să citiți cu atenție Ghidul [aplicabil concursurilor generale], publicat în Jurnalul Oficial [...] C 184 A din 8 iulie 2010, precum și pe site-ul internet al EPSO.

Acest ghid, care face parte integrantă din anunțul de concurs, vă va ajuta să înțelegeți regulile privind procedurile și modalitățile de înscriere."

13 Ghidul aplicabil concursurilor generale în versiunea în vigoare la momentul producerii faptelor (JO 2010, C 184 A, p. 1, denumit în continuare „ghidul candidaților"), prevede la punctul 6.3, intitulat „Căi de recurs":

„În toate etapele procedurii de concurs, în cazul în care considerați că EPSO sau comisia de evaluare nu a acționat în mod echitabil sau nu a respectat:

— dispozițiile care reglementează procedura de concurs sau

— dispozițiile anunțului de concurs,

și aceasta vă aduce atingere, puteți recurge la următoarele mijloace:

— depunerea unei reclamații administrative în temeiul articolului 90 alineatul (2) din statut [...],

fie prin poștă, la adresa următoare:

Office européen de sélection du personnel (EPSO)

[...]

fie prin pagina de contact a site-ului internet al EPSO.

Vă rugăm să indicați la rubrica «Obiect» a scrisorii dumneavoastră:

— numărul concursului;

— numărul dumneavoastră de candidat;

— mențiunea „réclamation article 90, §2", „complaint article 90 §2", „Beschwerde Artikel 90, Absatz 2" (la alegere);

— etapa [...] concursului în cauză.

Vă atragem atenția asupra faptului că, în cadrul concursurilor, comisiile de evaluare beneficiază de o largă putere de apreciere.

Este inutilă depunerea unei reclamații împotriva unei decizii a comisiei de evaluare care statuează în deplină independență și ale cărei decizii nu pot fi modificate de către directorul EPSO. Larga putere de apreciere a comisiilor de evaluare ale concursurilor nu este supusă controlului decât în caz de încălcare evidentă a regulilor care guvernează lucrările acestora. În acest ultim caz, decizia comisiei de evaluare a concursului poate fi atacată direct în fața tribunalelor Uniunii Europene fără introducerea în prealabil a unei reclamații în sensul articolului 90 alineatul (2) din statut [...];

— introducerea unui recurs jurisdicțional în baza articolului 270 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și a articolului 91 din statut [...] la:

Tribunal de la fonction publique de l'Union européenne

[...]

Vă rugăm să aveți în vedere că recursurile care au ca obiect o eroare de apreciere cu privire la criteriile generale de admitere și care nu țin de comisia de evaluare a concursului nu pot fi acceptate de Tribunalul Funcției Publice decât dacă s-a depus în prealabil o reclamație administrativă în temeiul articolului 90 alineatul (2) din statut [...], conform modalităților descrise la acest punct.

În privința modalităților de introducere a recursului, vă rugăm să consultați site-ul [internet al] Tribunalului Funcției Publice [...].

Pentru aceste două tipuri de proceduri, termenele oficiale prevăzute [de statut] încep să curgă de la data notificării actului prin care se face reclamație [a se citi «actului care lezează»]."

Situația de fapt

14 La 18 noiembrie 2010, reclamanta și-a depus candidatura la concursul general EPSO/AST/111/10 (denumit în continuare „concursul”) completând formularul electronic corespunzător.

15 La 17 martie 2011, EPSO a informat-o pe reclamantă că a promovat testele de acces.

16 Cu toate acestea, prin scrisoarea din 7 aprilie 2011, EPSO a comunicat reclamantei că, în urma examinării formularului de înscriere, comisia de evaluare din cadrul concursului a decis să nu autorizeze participarea sa la probele de evaluare, apreciind că nu îndeplinea condițiile specifice de admitere la concurs.

17 Reclamanta a contestat excluderea sa din concurs prin două e-mailuri, la 7 și, respectiv, la 8 aprilie 2011.

18 EPSO a răspuns reclamantei prin scrisoarea din 6 iunie 2011, arătând că comisia de evaluare din cadrul concursului a reexaminat dosarul său și că reitera decizia sa de a nu autoriza participarea ei la probele de evaluare. Astfel, potrivit comisiei de evaluare din cadrul concursului, diploma a cărei titulară era reclamanta nu intra în domeniul concursului și, în consecință, reclamanta ar fi trebuit să aibă cel puțin trei ani de experiență profesională relevantă pentru natura atribuțiilor aferente posturilor care trebuie ocupate. Or, în măsura în care, în formularul de înscriere, reclamanta nu a oferit niciun detaliu privind experiența sa profesională în calitate de asistent, comisia de evaluare din cadrul concursului nu a putut considera că ea îndeplinea condiția privind experiența profesională.

19 Printr-un e-mail din 9 iunie 2011, reclamanta a răspuns EPSO că nu poate identifica în scrisoarea din 6 iunie 2011 niciun răspuns util și a solicitat, apreciind că îndeplinește toate criteriile cerute, să îi fie autorizată participarea la următoarele probe ale concursului. La acest e-mail nu a fost dat niciun răspuns.

20 La 11 iulie 2011, reclamanta a introdus, „cu titlu asigurător”, o reclamație, în temeiul articolului 90 alineatul (2) din statut, împotriva deciziei comisiei de evaluare din cadrul concursului de a nu îi admite participarea la probele de evaluare, iar a doua zi, la 12 iulie 2011, ea a sesizat Tribunalul.

21 În ședință, reclamanta a informat Tribunalul că, la 11 octombrie 2011, autoritatea împuternicită să facă numiri (denumită în continuare „AIPN”) a respins reclamația și că ea nu a introdus o cale de atac împotriva acestei decizii.

Concluziile părților și procedura

22 Reclamanta solicită Tribunalului:

1) cu titlu principal:

   — anularea deciziei adoptate la 7 aprilie 2011 prin care i se refuză dreptul de a participa la probele de evaluare ale concursului;

   — în consecință, declararea faptului că se impune reintegrarea sa în procesul de recrutare organizat prin concurs, dacă este necesar, prin organizarea de noi probe de evaluare;

2) în subsidiar, în cazul în care nu se admite cererea principală, obligarea pârâtei la plata unei sume stabilite provizoriu *ex aequo et bono* la 20 000 de euro, pentru repararea prejudiciului material, majorată cu dobânzi de întârziere la rata legală la data hotărârii care urmează să fie pronunțată;

3) în orice caz, obligarea pârâtei la plata unei sume stabilite provizoriu *ex aequo et bono* la 20 000 de euro, pentru repararea prejudiciului moral, majorată cu dobânzi de întârziere la rata legală la data hotărârii care urmează să fie pronunțată;

4) obligarea pârâtei la plata tuturor cheltuielilor de judecată.

23 Comisia solicită Tribunalului:

— respingerea acțiunii;

— obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

24 Prin scrisorile de grefă din 21 octombrie 2011 și din 30 ianuarie 2012, Tribunalul a invitat părțile să răspundă unor măsuri de organizare a procedurii. Părțile au dat curs, în termenele stabilite, solicitărilor Tribunalului.

25 Prin Ordonanța președintelui Camerei a treia a Tribunalului din 26 ianuarie 2012, prezenta cauză a fost conexată cu cauza înregistrată sub numărul F-83/11, Cristina/Comisia, pentru buna desfășurare a procedurii orale.

Cu privire la obiectul litigiului și cu privire la admisibilitatea celui de al doilea capăt de cerere cu titlu principal

26 În primul rând, deși reclamanta solicită anularea deciziei inițiale a comisiei de evaluare din cadrul concursului, notificată prin scrisoarea EPSO din 7 aprilie 2011, trebuie constatat, având în vedere jurisprudența constantă, că reclamanta este lezată numai de decizia comisiei de evaluare din cadrul concursului, adoptată după reexaminare și notificată de EPSO prin scrisoarea din 6 iunie 2011, de a nu îi admite participarea la probele de evaluare (a se vedea în special Hotărârea Tribunalului din 4 februarie 2010, Wiame/Comisia, F-15/08, punctul 20) și că, prin urmare, este necesar să se considere că reclamanta își îndreaptă concluziile în anulare împotriva acestei ultime decizii (denumită în continuare „decizia atacată”).

27 În al doilea rând, Tribunalul constată că al doilea capăt de cerere cu titlu principal vizează în esență solicitarea ca administrația să o reintegreze pe reclamantă în procesul de recrutare organizat prin concurs.

28 Cu toate acestea, potrivit unei jurisprudențe constante, instanța Uniunii nu este competentă să adreseze somații instituțiilor Uniunii sau să se substituie acestora în cadrul controlului de legalitate (Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 5 aprilie 2005, Christensen/Comisia, T-336/02, punctul 17, și Hotărârea Tribunalului din 23 noiembrie 2010, Bartha/Comisia, F-50/08, punctul 50).

29 Prin urmare, acest capăt de cerere trebuie respins ca inadmisibil.

Cu privire la admisibilitatea acțiunii

Argumentele părților

30 Comisia recunoaște în mod expres în memoriul în apărare că „candidații la concurs[uri] au dreptul de a sesiza [instanța Uniunii] fără introducerea în prealabil a unei reclamații, în cazul în care contestă decizia [unei] comisi[i] de evaluare [din cadrul unui concurs]”. Cu toate acestea, consideră că prezenta acțiune este vădit inadmisibilă pentru motivul că nu a fost precedată, conform articolului 91 alineatul (2) din statut, de o reclamație care a fost respinsă printr-o decizie expresă sau implicită.

31 Comisia arată că, deși este adevărat că un candidat poate ataca o decizie a unei comisii de evaluare din cadrul unui concurs direct în fața instanței, totuși, potrivit jurisprudenței, în măsura în care a fost introdusă o reclamație, termenul de introducere a acțiunii începe să curgă, conform articolului 91 din statut, din ziua notificării deciziei adoptate ca răspuns la reclamație, iar admisibilitatea acțiunii în instanță introduse ulterior depinde de respectarea de către persoana interesată a tuturor constrângerilor procedurale legate de reclamația prealabilă.

32 Potrivit Comisiei, printre aceste constrângeri procedurale s-ar număra obligația persoanei interesate de a aștepta încheierea procedurii precontencioase înainte de a putea introduce o acțiune în justiție.

33 Prin urmare, Comisia apreciază că, întrucât reclamanta a introdus o reclamație împotriva deciziei comisiei de evaluare din cadrul concursului de a nu îi admite participarea la probele de evaluare ale concursului, aceasta ar fi trebuit să aștepte răspunsul AIPN înainte de a introduce prezenta acțiune.

34 În sfârșit, Comisia susține că ar fi contrară principiului securității juridice și al bunei administrări declararea admisibilității unei acțiuni la Tribunal împotriva unei decizii a unei comisii de evaluare din cadrul unui concurs în timp ce este în desfășurare o procedură precontencioasă prin care se urmărește între altele obținerea unei soluționări pe cale amiabilă.

35 În ședință, ca răspuns la cauza de inadmisibilitate invocată de Comisie, reclamanta a amintit că, în Hotărârea din 20 iunie 1990, Burban/Parlamentul European (T-133/89), Tribunalul de Primă Instanță al Comunităților Europene a declarat admisibilă o acțiune introdusă în condiții în esență identice celor din prezenta cauză.

Aprecierea Tribunalului

36 Potrivit articolului 91 alineatul (2) din statut, o acțiune introdusă la Curtea de Justiție a Uniunii Europene nu poate fi admisă decât în cazul în care a fost depusă în prealabil o reclamație pe lângă AIPN și dacă reclamația respectivă a fost respinsă printr-o decizie expresă sau implicită.

37 Cu toate acestea, astfel cum reiese dintr-o jurisprudență constantă, procedura reclamației administrative nu are sens atunci când criticile sunt îndreptate împotriva deciziilor unei comisii de evaluare din cadrul unui concurs, întrucât AIPN nu dispune de mijloacele de reformare a acestora (a se vedea Hotărârea Curții din 16 martie 1978, Ritter von Wüllerstorff und Urbair/Comisia, 7/77, punctul 7, Hotărârea Curții din 14 iulie 1983, Detti/Curtea de Justiție, 144/82, punctul 16, și Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 23 ianuarie 2002, Gonçalves/Parlamentul European, T-386/00, punctul 34). În aceste condiții, calea legală care există în privința unei decizii a unei comisii de evaluare din cadrul unui concurs constă în mod normal în sesizarea instanței Uniunii Europene fără o reclamație prealabilă (denumită în continuare „sesizare directă”; a se vedea Hotărârea Bartha/Comisia, citată anterior, punctul 25).

38 În consecință, atunci când un candidat eliminat contestă o decizie a unei comisii de evaluare din cadrul unui concurs, nu este în niciun mod necesar ca el să introducă o reclamație prealabilă împotriva deciziei pe care o contestă și cu atât mai puțin o astfel de reclamație „cu titlu asigurător”, astfel cum a procedat reclamanta din prezenta cauză.

39 Cu toate acestea, nu rezultă nici din statut, nici din jurisprudență că un candidat la un concurs care a sesizat totuși AIPN cu o reclamație împotriva unei decizii a comisiei de evaluare din cadrul concursului menționat nu ar putea sesiza direct instanța, fără a aștepta decizia AIPN cu privire la reclamație.

40 Dimpotrivă, instanța Uniunii a admis deja în mod explicit că, în cazul în care un candidat la un concurs se adresează AIPN sub forma unei reclamații administrative, un astfel de demers, oricare ar fi semnificația sa juridică, nu poate avea drept consecință privarea candidatului de dreptul său de a sesiza direct instanța (Hotărârea Curții din 30 noiembrie 1978, Salerno și alții/Comisia, 4/78, 19/78 și 28/78, punctul 10, și Hotărârea Burban/Parlamentul European, citată anterior, punctul 17).

41 În consecință, dacă un candidat la un concurs decide să sesizeze direct Tribunalul, acesta trebuie să verifice dacă acțiunea a fost introdusă în termenul de trei luni și zece zile de la notificarea către reclamant a deciziei care lezează (a se vedea Hotărârea Burban/Parlamentul European, citată anterior, punctul 18).

42 În schimb, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în fața instanței nu poate fi supusă condiției încheierii procedurii precontencioase prevăzute la articolul 91 din statut, întrucât o astfel de condiție se aplică numai acțiunilor pentru care este obligatorie o reclamație administrativă. Soluția propusă de Comisie ar echivala cu a supune sesizarea directă a instanței unei condiții de admisibilitate suplimentare, care nu se aplică în realitate decât atunci când sesizarea instanței trebuie să fie precedată de o reclamație.

43 Această concluzie nu este contrazisă de punctul 6.3 din ghidul candidaților, care arată că aceștia pot contesta deciziile comisiei de evaluare din cadrul unui concurs pe cale administrativă și prin introducerea unei acțiuni în justiție, fără a preciza în niciun mod că introducerea unei reclamații exclude sesizarea directă a instanței.

44 Tribunalul constată, în plus, că această concluzie nu este deloc infirmată de jurisprudența evocată de Comisie în înscrisurile sale, analizată mai jos, și nici de argumentele expuse în ședință.

45 Cu siguranță, este adevărat, astfel cum arată Comisia, că, potrivit unei jurisprudențe bogate în contenciosul deciziilor comisiilor de evaluare din cadrul concursurilor, pe de o parte, atunci când reclamantul alege să se adreseze în prealabil administrației prin intermediul unei reclamații administrative, admisibilitatea acțiunii în contencios introduse ulterior depinde de respectarea tuturor constrângerilor procedurale legate de reclamația prealabilă (Hotărârea Tribunalului din 13 decembrie 2007, Van Neyghem/Comisia, F-73/06, punctul 37) și că, pe de altă parte, în măsura în care a fost introdusă o reclamație împotriva unei decizii a unei comisii de evaluare din cadrul unui concurs, termenul de introducere a acțiunii începe să curgă, conform articolului 91 din statut, de la data notificării deciziei adoptate ca răspuns la reclamația formulată (Hotărârea Detti/Curtea de Justiție, citată anterior, punctul 17, Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 27 iunie 1991, Valverde Mordt/Curtea de Justiție, T-156/89, punctul 90, Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 16 septembrie 1998, Jouhki/Comisia, T-215/97, punctul 22, Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 31 mai 2005, Gibault/Comisia, T-294/03, punctul 22, Ordonanța Tribunalului de Primă Instanță din 25 noiembrie 2005, Pérez-Díaz/Comisia, T-41/04, punctul 32, și Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 8 iunie 2006, Pérez-Díaz/Comisia, T-156/03, punctul 26, Hotărârea Tribunalului din 12 martie 2009, Hambura/Parlamentul European, F-4/08, punctul 24, și Hotărârea Tribunalului Bartha/Comisia, citată anterior, punctul 26).

46 Cu toate acestea, trebuie constatat că toate aceste hotărâri, cu o excepție, priveau admisibilitatea acțiunii introduse după respingerea unei reclamații și după expirarea termenului de sesizare directă a instanței. Așadar, este vorba despre o jurisprudență care vizează o condiție de admisibilitate proprie acțiunilor introduse potrivit procedurii prevăzute la articolul 91 alineatul (2) din statut.

47 În ceea ce privește Hotărârea Pérez-Díaz/Comisia, citată anterior, Tribunalul de Primă Instanță a constatat că reclamația și acțiunea aveau obiecte diferite. Astfel, reclamația urmărea contestarea deciziei Comisiei de organizare a unei noi probe orale ca urmare a anulării, prin Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 24 septembrie 2002, Pérez-Díaz/Comisia (T-102/01), a deciziei comisiei de evaluare de excludere a reclamantului din lista de rezervă, în timp ce acțiunea în contencios contesta noua decizie a comisiei de evaluare din cadrul concursului de neînscriere a

reclamantului în lista de rezervă la încheierea noii probe orale. Rezultă că, în această cauză, nu era necesar ca Tribunalul de Primă Instanță să statueze că este prematură o acțiune în anulare introdusă înainte ca procedura administrativă precontencioasă inițiată împotriva actului contestat, în această cauză – decizia Comisiei de organizare a unei noi probe orale, să fie încheiată prin respingerea reclamației, întrucât Tribunalul de Primă Instanță s-a limitat să constate că acțiunea în contencios nu putea fi considerată precedată de o reclamație administrativă [Hotărârea Pérez-Díaz/Comisia (T-156/03), citată anterior, punctele 27 și 34].

48 În consecință, întrucât jurisprudența amintită la punctele 45 și 47 din prezenta hotărâre privește situații factuale și juridice care diferă în mod semnificativ de cea din speță, ea nu poate fi reținută drept relevantă în cazul de față.

49 Comisia susține în plus că prezenta acțiune trebuie declarată inadmisibilă din motive legate de securitatea juridică și de buna administrare a justiției.

50 Cu toate acestea, în primul rând, respectarea cerințelor de securitate juridică nu poate justifica aplicarea în cazul sesizării directe a instanței a unei condiții de admisibilitate care nu îi este proprie, fără a limita dreptul de care dispun candidații eliminați de a contesta direct în instanță o decizie a unei comisii de evaluare din cadrul unui concurs. În plus, trebuie să se constate că, atunci când un candidat la un concurs introduce o reclamație înainte de sesizarea directă a instanței, dacă înainte de decizia Tribunalului cu privire la acțiune ar fi adoptată o decizie favorabilă cu privire la reclamație, reclamantul și-ar pierde interesul de a exercita acțiunea și, prin urmare, acțiunea sa ar rămâne fără obiect. Dimpotrivă, dacă decizia nu îi este favorabilă, reclamantul ar avea dreptul, în orice caz, de a dispune de o decizie a Tribunalului pentru soluționarea litigiului care îl opune administrației.

51 În ceea ce privește respectarea principiului bunei administrări a justiției, Tribunalul apreciază că cea mai bună modalitate de respectare a acestui principiu este soluționarea acțiunii directe cu care este sesizat, fără a lua în considerare riscurile unei reclamații cu care nu este sesizat.

52 În sfârșit, cu atât mai mult nu pot fi reținute argumentele dezvoltate de Comisie în ședință în susținerea cauzei de inadmisibilitate întemeiate pe caracterul prematur al prezentei acțiuni.

53 Astfel, în primul rând, Comisia a susținut că soluția reținută în Hotărârea Burban/Parlamentul European, citată anterior, ar fi devenit desuetă prin efectul jurisprudenței ulterioare. Cu toate acestea, astfel cum Tribunalul a explicat la punctele 45-48 din prezenta hotărâre, jurisprudența invocată de Comisie nu este relevantă în speță, întrucât privește acțiuni introduse ca urmare a unei reclamații, în timp ce, dimpotrivă, Hotărârile Salerno și alții/Comisia, citată anterior, și Burban/Parlamentul European, citată anterior, au fost pronunțate în contexte factuale identice în esență cu cel din prezenta cauză.

54 În al doilea rând, Comisia a arătat că, în cauza în care a fost pronunțată Hotărârea Burban/Parlamentul European, citată anterior, reclamantul a ales „în definitiv” calea sesizării directe a instanței (Hotărârea Burban/Parlamentul European, citată anterior, punctul 18), în timp ce, în prezenta cauză, reclamanta urmărea să utilizeze în același timp ambele căi de atac. Această argumentație nu ține cont de faptul că, în prezenta cauză, reclamanta, ca și reclamanții din cauzele în care au fost pronunțate Hotărârile Salerno și alții/Comisia, citată anterior, și Burban/Parlamentul European, citată anterior, a ales calea sesizării directe a instanței, care a avut loc, desigur, fără a aștepta decizia administrației cu privire la reclamația sa, dar în termenul de introducere a acțiunii, de trei luni și zece zile de la notificarea deciziei comisiei de evaluare din cadrul concursului.

55 În al treilea rând, pentru a distinge prezenta cauză de cauza în care a fost pronunțată Hotărârea Burban/Parlamentul European, citată anterior, Comisia a subliniat că, în speță, reclamanta a fost reprezentată de avocați atunci când a introdus reclamația. Or, un astfel de argument este lipsit de relevanță, întrucât faptul că reclamanta a fost asistată de avocați pentru redactarea reclamației nu are nicio influență asupra dreptului său de a sesiza direct Tribunalul.

56 În al patrulea rând, Comisia a susținut că procedurile de selecție și de recrutare au evoluat mult din punctul de vedere al complexității lor și în special în ceea ce privește posibilitățile unui candidat eliminat de a se informa asupra deciziilor comisiei de evaluare și eventual de a le contesta. Comisia nu a demonstrat totuși relevanța acestor constatări factuale cu privire la admisibilitatea unei acțiuni în justiție, care ar fi introdusă în orice caz după epuizarea tuturor acestor căi de atac specifice oferite candidaților la concursuri.

57 În al cincilea și ultimul rând, Comisia a afirmat, atât în înscrisurile sale, cât și în ședință, că, într-un mare număr de situații, decizia privind reclamația dă candidaților eliminați un răspuns „satisfăcător”, ceea ce ar fi demonstrat de faptul că numărul de acțiuni cu care este sesizat Tribunalul este mult mai redus decât cel al reclamațiilor privind decizii ale comisiilor de evaluare din cadrul concursurilor soluționate de Comisie.

58 Or, în primul rând, Tribunalul constată că aceste afirmații nu sunt susținute de Comisie prin niciun element de probă. În al doilea rând, chiar dacă aceste afirmații ar fi exacte, Comisia a admis că, numai în cazuri foarte rare, comisia de evaluare din cadrul unui concurs trebuie să își modifice poziția inițială de neadmitere a unui candidat să concureze. În al treilea rând, ghidul candidaților indică în mod expres la punctul 6.3, privind căile de atac, că „[e]ste inutilă depunerea unei reclamații împotriva unei decizii a comisiei de evaluare, care statuează în deplină independență și ale cărei decizii nu pot fi modificate de către directorul EPSO”. În al patrulea rând, chiar dacă afirmațiile Comisiei ar fi dovedite, ele nu ar putea infirma o jurisprudență constantă potrivit căreia reclamația administrativă prealabilă obligatorie prevăzută la articolul 91 din statut nu se referă decât la actele pe care AIPN le poate eventual reforma și la faptul că AIPN nu poate reforma decizia unei comisii de evaluare din cadrul unui concurs. În al cincilea rând, argumentul Comisiei este contradictoriu în măsura în care inadmisibilitatea unei acțiuni introduse înainte de expirarea termenului de răspuns la reclamația prealabilă ar avea ca efect descurajarea candidaților eliminați de a depune astfel de reclamații, cu toate că, potrivit însești Comisiei, aceste reclamații ar putea da câștig de cauză candidaților eliminați, cel puțin în anumite cazuri.

59 În lumina ansamblului considerațiilor care precedă, trebuie să se determine, așadar, dacă, în speță, sesizarea directă a Tribunalului a avut loc în termenul de trei luni și zece zile de la notificarea deciziei care lezează reclamantei (a se vedea Hotărârea Burban/Parlamentul European, citată anterior, punctul 17).

60 În această privință, rezultă din dosar că decizia atacată a fost primită de reclamantă la 6 iunie 2011 și că acțiunea a fost introdusă la 12 iulie 2011.

61 Având în vedere cele expuse, trebuie să se statueze că acțiunea nu este prematură.

Cu privire la fond

Cu privire la concluziile în anulare

62 În susținerea concluziilor sale în anularea deciziei atacate, reclamanta invocă două motive, întemeiate pe eroarea vădită de apreciere a comisiei de evaluare din cadrul concursului și, respectiv, pe încălcarea principiului bunei administrări și a obligației de solicitudine.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe eroarea vădită de apreciere a comisiei de evaluare din cadrul concursului

– Argumentele părților

63 Reclamanta arată că comisia de evaluare din cadrul concursului ar fi săvârșit o eroare vădită de apreciere neținând seama de declarațiile care figurează în formularul de înscriere referitoare la studiile sale și la experiența sa profesională.

64 În special, potrivit reclamantei, pe baza declarațiilor sale care figurează în formularul de înscriere, comisia de evaluare din cadrul concursului ar fi trebuit să îi ceară furnizarea de documente justificative privind atât nivelul său de studii, cât și calificarea profesională și să se asigure cu privire la relevanța diplomei sale sau a experienței sale profesionale în raport cu natura atribuțiilor menționate în anunțul de concurs.

65 Comisia susține că reclamanta a indicat în rubrica „Experiență profesională” din formularul de înscriere la concurs o experiență profesională de două luni și șaptesprezece zile. Întrucât comisia de evaluare din cadrul concursului a luat în considerare în mod întemeiat numai această perioadă pentru a aprecia experiența profesională a reclamantei, fără a avea nevoie să obțină mai multe detalii din partea acesteia, ar fi considerat, fără a săvârși o eroare vădită de apreciere, că această experiență profesională este insuficientă pentru a îndeplini condiția minimă de trei ani.

66 Prin urmare, Comisia consideră că primul motiv trebuie respins ca vădit neîntemeiat.

– Aprecierea Tribunalului

67 Trebuie amintit de la bun început că, potrivit unei jurisprudențe constante, comisia de evaluare din cadrul unui concurs are responsabilitatea de a aprecia, de la caz la caz, dacă experiența profesională pe care o invocă fiecare candidat corespunde nivelului cerut de anunțul de concurs. Comisia de evaluare dispune în această privință de o putere discreționară, în temeiul dispozițiilor din statut referitoare la procedurile de concurs, în ceea ce privește aprecierea atât a naturii și a duratei experienței profesionale anterioare a candidaților, cât și a raportului mai mult sau mai puțin strâns dintre aceasta și cerințele postului care trebuie ocupat (Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 25 martie 2004, Petrich/Comisia, T-145/02, punctul 37, și Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 31 ianuarie 2006, Giulietti/Comisia, T-293/03, punctele 65 și 66).

68 Astfel, în cadrul controlului său de legalitate, Tribunalul trebuie să se limiteze să verifice că exercitarea acestei puteri nu a fost afectată de o eroare vădită (Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 21 noiembrie 2000, Carrasco Benítez/Comisia, T-214/99, punctul 71, și Hotărârea Tribunalului din 1 iulie 2010, Časta/Comisia, F-40/09, punctul 58).

69 În plus, jurisprudența a avut ocazia de a preciza că o comisie de evaluare din cadrul unui concurs, pentru a verifica dacă sunt îndeplinite condițiile de admitere, poate ține cont numai de indicațiile furnizate de candidați în actul lor de candidatură și de documentele justificative pe care trebuie să le depună în susținerea acestuia (a se vedea Hotărârea Časta/Comisia, citată anterior, punctul 67 și jurisprudența citată).

70 În decizia atacată, comisia de evaluare din cadrul concursului a concluzionat că, întrucât diploma în dreptul și economia Uniunii Europene a cărei titulară este reclamanta nu are un raport direct cu domeniul concursului, care este secretariatul, ea ar fi trebuit să aibă, potrivit punctului III.2.1 litera (b) din anunțul de concurs, cel puțin trei ani de experiență profesională în calitate de secretară. Cu toate acestea, întrucât ea nu a furnizat în formularul de înscriere niciun detaliu privind experiența sa

profesională, în afara perioadei de două luni și șaptesprezece zile, comisia de evaluare din cadrul concursului a apreciat că nu este îndeplinită condiția experienței profesionale și, pentru acest motiv, a refuzat admiterea reclamantei să concureze.

71 Reclamanta a precizat în ședință că nu contestă faptul că diploma sa nu se află într-un raport direct cu natura atribuțiilor menționate în anunțul de concurs și că ar fi trebuit, în consecință, să îndeplinească condițiile specifice prevăzute la punctul III.2.1 litera (b) din anunțul de concurs.

72 Reclamanta nu contestă nici că, în rubrica formularului de înscriere privind experiența profesională, nu a indicat decât un post de asistent la Comisie pe o perioadă de două luni și șaptesprezece zile. Cu toate acestea, în ședință a recunoscut că a săvârșit probabil o eroare materială menționând experiența sa profesională în rubrica formularului de înscriere referitoare la motivare.

73 În această privință, Tribunalul constată astfel că, în rubrica formularului de înscriere referitoare la motivare, reclamanta s-a limitat să declare că a lucrat în calitate de secretar administrativ pe o perioadă mai mare de zece ani. Însă actul său de candidatură nu cuprindea nicio altă informație care ar fi permis comisiei de evaluare din cadrul concursului să verifice durata și relevanța acestei experiențe profesionale în raport cu condițiile de admitere la concurs.

74 Rezultă că, în lumina jurisprudenței amintite mai sus, nu se poate reproșa comisiei de evaluare din cadrul concursului că nu a cerut reclamantei să furnizeze înscrisuri suplimentare sau că nu a efectuat ea însăși cercetări complementare privind această informație, care nu era susținută de niciun element verificabil, privind experiența profesională a reclamantei (a se vedea Hotărârea Carrasco Benítez/Comisia, citată anterior, punctele 77 și 78).

75 Prin urmare, comisia de evaluare din cadrul concursului nu a săvârșit nicio eroare vădită considerând, pe baza elementelor furnizate de reclamantă în actul său de candidatură, că nu era îndeplinită condiția privind experiența profesională.

76 În consecință, primul motiv trebuie respins ca neîntemeiat.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului bunei administrări și a obligației de solicitudine

– Argumentele părților

77 Reclamanta reproșează comisiei de evaluare din cadrul concursului că nu a luat în considerare ansamblul elementelor care pot determina decizia sa, printre care nu numai interesul serviciului, ci și interesul său personal, și susține că decizia atacată are ca efect excluderea din concurs a unei candidate care răspunde sub toate aspectele interesului serviciului.

78 Comisia solicită respingerea motivului ca vădit neîntemeiat.

– Aprecierea Tribunalului

79 În primul rând, Tribunalul arată că punctul 2.1.3.1 din ghidul candidaților, care face parte integrantă din anunțul de concurs și pe care de altfel reclamanta l-a anexat la cererea introductivă, prevede în mod clar că informațiile solicitate la înscrierea la un concurs general se referă printre altele la „experiența profesională (dacă se cere): denumirea și adresa angajatorului, natura sarcinilor efectuate, data de început și data de sfârșit a acestora”. În prezenta cauză era cerută efectiv de anunțul de concurs o indicare a experienței profesionale.

80 În al doilea rând, este necesar să se amintească faptul că, potrivit jurisprudenței amintite la punctele 67-69 din prezenta hotărâre, o comisie de evaluare din cadrul unui concurs nu este obligată în niciun mod să solicite candidaților furnizarea de înscrisuri suplimentare sau să efectueze ea însăși cercetări pentru a verifica dacă persoana interesată îndeplinește ansamblul condițiilor cuprinse în anunțul de concurs.

81 În al treilea rând, rezultă din dispozițiile articolului 2 al doilea paragraf din anexa III la statut că acestea oferă o simplă posibilitate comisiei de evaluare din cadrul unui concurs de a cere candidaților informații suplimentare atunci când are o îndoială privind conținutul unui înscris depus. Nu poate fi vorba, în această privință, despre transformarea în obligație a ceea ce legiuitorul a conceput drept simplă posibilitate a comisiei de evaluare din cadrul concursului (Hotărârea Carrasco Benítez/Comisia, citată anterior, punctul 78).

82 În al patrulea rând, potrivit titlului V punctul 1 și titlului VII punctul 2 din anunțul de concurs, transmiterea dosarului de candidatură complet și verificarea documentelor justificative anexate este o a doua etapă în desfășurarea concursului, la care nu sunt admiși decât candidații care au obținut unul dintre cele mai mari punctaje și minimul necesar la testele de acces și care îndeplinesc, având în vedere declarațiile cuprinse în înscrierea electronică, condițiile generale și specifice care figurează în titlul III din anunțul de concurs.

83 În al cincilea și ultimul rând, presupunând chiar că se dovedește adevărată simpla afirmație a reclamantei, care nu este susținută de niciun element de probă, potrivit căreia răspundea sub toate aspectele interesului serviciului datorită diplomei sale și experienței sale profesionale, nu se poate reproșa comisiei de evaluare din cadrul concursului că a încălcat principiul bunei administrări adoptând o decizie întemeiată pe faptul că reclamanta nu a furnizat în actul său de candidatură elemente suficiente pentru a permite comisiei de evaluare menționate să decidă că îndeplinește condițiile specifice de admitere. De asemenea, obligația de solicitudine nu impune în niciun mod unei comisii de evaluare din cadrul unui concurs să admită să concureze toți candidații care, după părerea lor, îndeplinesc cerințele posturilor care trebuie ocupate.

84 În consecință, comisia de evaluare din cadrul concursului nu a încălcat principiul bunei administrări și nici obligația de solicitudine adoptând decizia atacată fără a fi cerut în prealabil informații suplimentare față de declarațiile cuprinse în formularul de înscriere, efectuate de o candidată care nu a furnizat în acel moment elemente suficiente pentru a permite comisiei de evaluare să decidă că îndeplinește condițiile specifice de admitere la concurs.

85 În consecință, al doilea motiv trebuie respins ca neîntemeiat.

Cu privire la concluziile în despăgubiri

86 Potrivit unei jurisprudențe constante în ceea ce privește funcția publică, concluziile prin care se urmărește repararea unui prejudiciu trebuie respinse în măsura în care prezintă o legătură strânsă cu concluziile în anulare care au fost ele însele respinse ca neîntemeiate (Hotărârea Tribunalului din 23 noiembrie 2010, Wenig/Comisia, F-75/09, punctul 71).

87 În prezenta cauză, este necesar să se observe că respectivele concluzii în despăgubiri prezintă o legătură strânsă cu concluziile în anulare, care au fost respinse ca neîntemeiate. În măsura în care examinarea concluziilor în anulare nu a dovedit existența niciunei nelegalități de natură să angajeze răspunderea instituției, este necesar să se respingă concluziile în despăgubiri atât în ceea ce privește prejudiciul material, cât și prejudiciul moral.

88 Rezultă din tot ceea ce precedă că acțiunea trebuie respinsă în totalitate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

89 Potrivit articolului 87 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, sub rezerva altor prevederi din capitolul VIII din titlul II din regulamentul menționat, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. În temeiul alineatului (2) al aceluiași articol, Tribunalul poate, în măsura impusă de echitate, să decidă ca o parte care cade în pretenții să fie obligată numai la plata parțială a cheltuielilor de judecată sau chiar să nu fie obligată la plata acestora.

90 Rezultă din motivele enunțate mai sus că reclamanta a căzut în pretenții. În plus, Comisia, în concluziile sale, a solicitat în mod expres ca reclamanta să fie obligată la suportarea cheltuielilor de judecată. Întrucât împrejurările speței nu justifică aplicarea dispozițiilor articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, reclamanta trebuie să suporte propriile cheltuieli de judecată și este obligată la suportarea cheltuielilor de judecată efectuate de Comisie.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL FUNCȚIEI PUBLICE (Camera a treia)

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Doamna Cristina suportă propriile cheltuieli de judecată și este obligată la suportarea cheltuielilor de judecată efectuate de Comisia Europeană.

Van Raepenbusch Barents Bradley

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 20 iunie 2012.

Grefier
W. Hakenberg

Președinte
S. Van Raepenbusch